

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuoint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону

про внесення змін до деяких законів України щодо законодавчого регулювання комісійної винагороди інтерчейндж (реєстр. № 5734-1 від 09.07.2021, н.д. Дубінський О.А.)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 06 жовтня 2021 року (протокол № 84) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Як зазначено в пояснювальній записці, з метою сприяння створенню належного конкурентного середовища, в тому числі, шляхом забезпечення Національного банку України механізмами для реагування та нагляду, законопроектом пропонується надати право Національному банку України отримувати на безоплатній основі від об'єктів оверсайта, у тому числі нерезидентів, інформацію щодо їхньої діяльності, зокрема щодо даних статистичної звітності, плати за еквайринг, а також інтерчейндж, до введення в дію Закону України «Про платіжні послуги», який, наразі, містить аналогічні норми.

Крім того, однією з головних цілей законопроекту є стимулювання проведення безготівкових розрахунків за придбані товари та послуги шляхом реалізації торговцями таких товарів або послуг із знижкою не менше ніж 1 %, порівняно із вартістю цих товарів чи послуг, якщо оплата за них здійснюється у готівковій формі.

Законопроектом пропонується внести зміни до Законів України «Про платіжні послуги та переказ коштів в Україні» та «Про платіжні послуги».

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфери фінансових послуг, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в

яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 12 «Фінансові послуги» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

Основними відмінностями альтернативного законопроекту (реєстр. № 5734- 1) від основного (реєстр. № 5734) є:

- визначення розміру комісійної винагороди інтерчейндж у договорах між учасниками платіжної системи та платіжною організацією;
- з метою мотивації споживачів до проведення розрахунків за придбані товари та послуги за допомогою електронних платіжних засобів (платіжних карток), пропонується законодавчо зобов'язати торговців реалізовувати пропоновані ними товари та послуги із зниженням ціни не менші, ніж на 1%, якщо розрахунок за такі товари та послуги проводиться у безготівковій формі.

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Положеннями *статті 383 Угоди про асоціацію*, визначено, що Сторони домовились співробітничати у сфері фінансових послуг, зокрема, із ціллю підтримки процесу адаптації регулювання фінансових послуг до потреб відкритої ринкової економіки.

Сторони сприяють поступовому наближенню до визнаних міжнародних стандартів щодо регулювання і нагляду у сфері фінансових послуг.

Згідно з положеннями *статті 133 Угоди про асоціацію*, Сторони визнають важливість наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства до *acquis* ЄС. Таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи *acquis* ЄС, зазначені у Додатку XVII до цієї Угоди.

Розділом F «Платежі» Додатку *XVII-II* до Угоди про асоціацію, встановлено, що положення Директиви 2007/64/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 листопада 2007 року про послуги оплати на внутрішньому ринку повинні бути впроваджені протягом 5 років з дати набрання чинності цією Угодою. У зв'язку з ухваленням Директиви 2015/2366 Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2015 р. про платіжні послуги на внутрішньому ринку – Директива 2007/64 втратила чинність.

В положеннях пункту 2 преамбули Директиви 2015/2366 визначено, що переглянута правова база Союзу щодо платіжних послуг доповнена Регламентом Європейського Парламенту та Ради 2015/751 від 29 квітня 2015 року про міжбанківські комісійні збори за платіжні операції, що здійснюються за допомогою платіжних карток (далі – Регламент 2015/751¹).

Положеннями частини четвертої статті 62 Директиви 2015/2366 встановлено, що у будь-якому разі держави-члени повинні передбачити аби постачальник не встановлював додаткову плату за використання платіжних інструментів, для яких міжбанківські комісії регулюються у відповідності з Главою II Регламенту 2015/751.

Запропоновані законопроектом зміни до статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» щодо визначення поняття «комісійна винагорода інтерчейндж» узгоджуються з положеннями пункту 10 статті 2 Регламенту 2015/751.

Положення законопроекту про визначення розміру комісійної винагороди інтерчейндж у договорах, що укладаються між учасниками платіжної системи та платіжною організацією платіжної системи суперечать:

– статтям 3 та 4 Регламенту 2015/751, відповідно до яких розмір комісійної винагороди інтерчейндж не повинен перевищувати 0,2% від суми операції, здійсненої з використанням дебетової платіжної картки та 0,3% з використанням кредитної платіжної картки;

– положенням пункту 10 Преамбули Регламенту 2015/751, в якій зазначено, зокрема, що регулювання комісії дасть змогу покращити функціонування внутрішнього ринку та сприятиме зменшенню операційних витрат споживачів.

Визначення в законопроекті повноважень Національного банку України, зокрема, про право в рамках здійснення оверсайту отримувати на безоплатній основі від об'єктів оверсайта, у тому числі нерезидентів, інформацію щодо їхньої діяльності узгоджуються з положеннями статті 13 Регламенту 2015/751.

Визначення обов'язку торговця, приймаючи до обслуговування платіжні інструменти з метою проведення оплати вартості товарів чи послуг (крім послуг з видачі коштів у готівковій формі), здійснити реалізацію таких товарів або послуг із знижкою не менше ніж 1 %, порівняно із вартістю цих товарів чи послуг, якщо оплата за них здійснюється у готівковій формі – узгоджується з положеннями частини першої статті 11 Регламенту 2015/751, в якій зазначено, зокрема, що заборонено встановлювати будь-які правила у ліцензійних договорах, у правилах схем, що застосовуються платіжними картковими схемами, та у договорах, укладених між еквайрами та отримувачами платежів,

¹ В Угоді про асоціацію відсутнє пряме зобов'язання щодо імплементації положень Регламенту 2015/751 в національне законодавство.

які перешкоджають тому, щоб отримувачі платежів мотивували споживачів до використання будь-якого платіжного інструменту, якому надає перевагу отримувач платежу.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо законодавчого регулювання комісійної винагороди інтерчейндж (реєстр. № 5734-1 від 09.07.2021, н.д. Дубінський О.А.) потребує суттєвого доопрацювання з метою приведення у відповідність до зазначених положень Регламенту 2015/751.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/06-2021/312189 від 07.10.2021

665988